

Ավարտական հետազոտական աշխատանք

*Թեմա՝ Սաների մեջ ինքնուրույնության, նախաձեռնողականության և
ստեղծագործական ունակությունների զարգացումը ոչ ավանդական
նկարչության գործընթացում*

Հաստատություն՝ Ռոզելիտա

Դաստիարակ՝ Արմինե Մարտիրոսյան

Դեկավար՝ Ավետիսյան Ժաննա

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ-----3

1. Երեխաների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման կարևորությունը-----

5

2. Ոչ ավանդական նկարչական տեխնիկայի միջոցների՝ մտածողության զարգացման հնարավորությունները -----

-7

3. Ինքնուրույն մտածողության զարգացմանը նպատակաուղղված ստեղծագործական գործունեության տեսակները ավագ նախադպրոցական տարիքում-----

-----10

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ-----16

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ-----18

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Հետազոտության արդիականությունը. Ստեղծագործելու ունակությունը մարդու յուրահատկությունն է, որը հնարավորություն է տալիս ոչ միայն օգտագործել իրականությունը, այլև փոփոխել այն:

Նախադպրոցական տարիքի երեխաների կարողությունների զարգացման խնդիրն այսօր գտնվում է հողվածների, ձեռնարկների, խաղերի և վարժությունների ժողովածուների ոլորտում աշխատող բազմաթիվ հետազոտողների և մանկավարժ մասնագետների ուշադրության կենտրոնում՝ ինչպես այս տարիքում տարբեր մտավոր գործընթացների, այնպես էլ տարբեր տեսակի ընդհանուր և հատուկ կարողությունների զարգացում:

Հետազոտության կարևորությունը բխում է, առաջին հերթին, սոցիալական առաջընթացի գնահատման մեջ հոգևոր գործընթացների աճող դերից: ախադպրոցական տարիքում կարևոր են գեղարվեստական հմտություններ, սենսացիաներ և հույզեր փոխանցելու կարողությունները:

Տեսողական գործունեությունը, լինելով իրականության ճանաչման պատկերավոր ձև, ծառայում է որպես անհատի ստեղծագործական և բարոյական դաստիարակության, կարողությունների բարելավման հիմնալի միջոց, ակտիվորեն նպաստում է գեղագիտական դաստիարակությանը և երեխաների աշխարհայացքի ձևավորմանը: Առանց արտաքին աշխարհի հետ փոխգործակցության այս ոլորտի զարգացման, ոչ ոք չի կարող լիովին վստահ լինել, որ ինքը լիովին զարգանում է:

Հոգեբանական և մանկավարժական հետազոտություններում ապացուցվել է, որ գեղագիտական զարգացումը և ստեղծագործականությունը անհրաժեշտություն են: Միևնույն ժամանակ, բացի ֆլումաստերներով, ներկերով և սպիտակ թղթի վրա մատիտներով սովորական նկարչությունից, արդեն որոշ ժամանակ է, ինչ նախադպրոցական հաստատություններում կիրառվում է ոչ ավանդական տեխնիկայով նկարչություն: Առաջին հերթին դա վերաբերում է

նկարչության համար նյութի ընտրության փոփոխություններին: Այժմ դա արդեն կարող է լինել պլաստիլին ու ճմրթված անձեռոցիկներ: Օբյեկտի ընտրությունը, որի վրա երեխաները նկարում են ևս փոխվել է և կարող է լինել տախտակ, սև թերթեր՝ դրանց վրա կավիճով նկարելու համար: Սովորական, ավանդական տեխնիկան դառնում է անբավարար ժամանակակից ուսուցիչների համար: Դրանով է պայմանավորված առաջին հերթին նոր նյութերի ու ինքնադրսևորման ուղիների որոնումը:

Կերպարվեստն օգտագործում է տեսողական և պլաստիկ արտահայտման հնարավորությունները: Սա անփոխարինելի գործիք է մարդու ներաշխարհի այն կողմերը հետազոտելու և ներդաշնակեցնելու համար, որոնց համար բառերը բավարար չեն:

Հետազոտության *նպատակն է* ուսումնասիրել երեխաների ստեղծագործական կարողության զարգացման հնարավորությունները՝ տեսողական արվեստի կրթական գործունեության, ոչ ավանդական նկարչական տեխնիկայի միջոցով:

Աշխատանքի խնդիրները բխում են ընտրված նպատակից.

1. Վերլուծել տեսողական գործունեության էությունը;
2. Դիտարկել երեխաների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման առանձնահատկությունները;
3. Բացահայտել նախադպրոցական տարիքի երեխաների տեսողական հմտությունների զարգացման առանձնահատկությունները:

1. Երեխաների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման կարևորությունը

Այսօր հատկապես արդիական է ուսուցման տեսության և պրակտիկայի մեջ երեխաների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման հարցը, քանի որ վերջին ուսումնասիրությունները ցույց են տվել, որ նախադպրոցական տարիքի երեխաները շատ ավելին են ունակ սովորելու, ինչպես սովորական, այնպես էլ ոչ ստանդարտ իրավիճակներում¹:

Ժամանակակից հոգեբանության մեջ ստեղծագործականության վերաբերյալ երկու տեսակետ կա.

1. Մտածելու գործընթացը միշտ ստեղծագործական է,

2. Ստեղծագործական մտածողության ամենատարածված սահմանումը հիմնված է արտադրանքի, արդյունքի վրա:

Ստեղծագործական կարողությունների զարգացման և ձևավորման համար անհրաժեշտ է բարենպաստ պայմաններ.

1. Երեխաների ֆիզիկական և ինտելեկտուալ զարգացում,

2. Երեխայի զարգացումը պայմանավորող միջավայրի ստեղծում,

3. Երեխայի կողմից առավելագույն սթրես պահանջող առաջադրանքների ինքնուրույն լուծում, երբ երեխան հասնում է իր կարողությունների «բարձրակետին»:

4. Երեխային ազատություն տալը գործունեության ընտրության, դեպքերի փոփոխման, ինչ-որ բանի տևողության և այլնի հարցում:

¹ Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте. - СПб.: Союз, 2015, с. 98.

5. Օգնություն (ոչ թե հուշում) մեծահասակների կողմից:

6. Հոգեբանական կայուն միջավայր, մեծահասակների կողմից երեխայի ստեղծագործական ցանկության խրախուսում:

Այս բոլոր պայմանները բավարար չեն բարձր զարգացած ստեղծագործական կարողություններով երեխաներ դաստիարակելու համար: Երեխաների ստեղծագործական ներուժը զարգացնելու համար ուղղորդված աշխատանք է պետք: Մեր երկրում կրթական համակարգը չի պարունակում երեխաների կարողությունների ստեղծագործական հետևողական զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ: Հետևաբար, կարողությունները զարգանում են հիմնականում անսպասելիորեն և արդյունքում չեն հասնում երեխաների զարգացման բարձր մակարդակի:

Ստեղծագործական կարողությունների, ինքնուրույնության զարգացման համար մեծ նշանակություն ունեն այնպիսի որակները, ինչպիսիք են հիշողությունը, երևակայությունը, ուշադրությունը: Հենց այս հատկանիշներն են հիմք հանդիսանում արդյունավետ մտածողության, երեխաների ստեղծագործական կարողությունների զարգացման համար և մեծացնում ստեղծագործական և որոնողական ակտիվությունը, ինքնուրույնությունը²:

Այսպիսով, ստեղծագործական ունակությունները, մտածողությունը, ինքնուրույնությունը մարդու որակի անհատական հատկանիշներն են, որոնք որոշում են նրա ստեղծագործական գործունեության հաջողությունը: Քանի որ ստեղծագործական տարրը կարող է առկա լինել ցանկացած տեսակի մարդկային գործունեության մեջ, արդարացի է խոսել ոչ միայն գեղարվեստական ստեղծագործության, այլև տեխնիկական ստեղծագործականության, մաթեմատիկական ստեղծագործականության և այլնի մասին:

Երեխաների ստեղծագործական կարողությունները կրթելու ցանկությունը կիրականանա միայն այն դեպքում, եթե դա լինի կազմակերպված և նպատակային գործընթաց, որի ընթացքում լուծվում են մի շարք առանձնահատուկ մանկավարժական առաջադրանքներ՝ ուղղված առաջադրված խնդրին:

² Программно-методические материалы: Изобразительное искусство. Начальная школа /Сост. В.С. Кузин, В.И. Сиротин. - 2-е изд., стереотип. - М., Дрофа, 2000, с.76.

2. Ոչ ավանդական նկարչական տեխնիկայի միջոցների՝ մտածողության զարգացման հնարավորությունները

Հետազոտողները բազմիցս փորձել են որոշել տեսողական գործունեության կարողությունների բովանդակությունը: Ի տարբերություն գործունեության այլ տեսակների տեսողական կարողությունների բովանդակությունը և կառուցվածքը որոշակի չափով բացահայտված և ներկայացված են հոգեբանական և մանկավարժական գրականության մեջ: Սակայն դրանք անվիճելի չեն, որովհետև տարբեր են կամ իրենց էությանը, կամ ծավալով, կամ կառուցվածքով:

Հետևաբար, իրական գործունեության մեջ բոլոր կարողությունները գտնվում են բարդ համակարգային համակցության մեջ, որը որոշվում է տեսողական գործունեության նպատակներով և խնդիրներով³:

Արվեստի հետ փոխգործակցությունը տեսական և գործնական մակարդակներում հանգեցնում է անհատական հատկությունների ձևավորմանը, որոնց միջոցով երեխան ընկալում և ճանաչում է իրականությունը, ընկալում է իրեն և իր հարաբերությունները աշխարհի հետ: Փիլիսոփաները արվեստում տեսնում են հեղինակի և ընթերցողի միջև հաղորդակցության բյուրեղացված ձև, ինչպես նաև ստեղծագործական ինքնարտահայտման հնարավորություն: Հոգեբանները անհատականության որոշակի տարրերի իրականացման և զարգացման միջոց, որոնք չեն իրացվում գործունեության և հաղորդակցության այլ տեսակներում: Երեխաների հետ աշխատող մանկավարժները շեշտում են, որ արվեստը ուսումնասիրում է մարդու հարաբերությունը առարկայի հետ՝ ստեղծելով

³ Пискулина С.С. Играем с лоскутом// Начальная школа. - №3, 2012, с. 58.

աշխարհի ամբողջական պատկերացում զգացմունքների և մտքերի միասնության մեջ, հուզական պատկերների համակարգում:

Գործելով որպես տեսողական գործունեության սուբյեկտ՝ երեխան գտնվում է ստեղծագործական նախաձեռնության դրսևորման իրավիճակում, որի հետևանքները կարելի է համարել գաղափարների առաջացումը, վերջնական և միջանկյալ նպատակների սահմանումը և դրան հասնելու միջոցների որոնումը:

Ստեղծագործական գործընթացի ակտիվացման համար մեծ նշանակություն ունի համապատասխան «կրթական միջավայրի» ստեղծումը: Ուսումնական գործընթացը միշտ տեղի է ունենում որոշակի սոցիալական և տարածական-առարկայական միջավայրում, որի որակը, անկասկած, ազդում է այս գործընթացի մասնակիցների զարգացման և ձևավորման, ամբողջ գործընթացի արդյունավետության վրա:

Զգայական ընկալման, մասնավորապես երեխայի գունային ընկալման ժամանակին զարգացմամբ, հիմք է դրվում ստեղծագործ անհատականության հիմքերի հետագա ձևավորմանը: Այս տարիքում բարելավվում է գույնի, ձևի, չափի, ծավալի, տարածության և ժամանակի ընկալումը: Գույնը օգնում է արտահայտել երեխայի որոշակի հուզական վերաբերմունքը տեսողական պատկերի և պատկերված առարկայի ձևավորման նկատմամբ:

Բացի այդ, որոշակի գունային սխեմայի ընտրությունը թույլ է տալիս ճշգրտումներ կատարել ինչպես առանձին երեխայի, այնպես էլ դասի հուզական վիճակի վրա, որպեսզի ստեղծվի ուսումնասիրվող թեմային համապատասխանող, յուրաքանչյուր դասի համար անհրաժեշտ մթնոլորտ: Գույնի ազդեցության մեկ այլ ասպեկտ կապված է նախադպրոցական տարիքի երեխաների հուզական արձագանքի հետ իրենց պատկերած պատկերների բովանդակային կողմին: Մենք շատ ենք կարևորում զգացմունքների կազմակերպչական գործառույթը: Բազմաթիվ ուսումնասիրություններ նշել են հույզերի ազդեցությունը ընդհանուր նպատակային գործունեության ընթացքի վրա, և եթե դրանք ուղղված են էմոցիոնալ գրավիչ օբյեկտի, ապա դրանք նպաստում են ուշադրության կենտրոնացմանը այս օբյեկտի կամ դրա հետ կապված գործունեության վրա:

Բացի կերպարվեստի դասական տեսակից, խմբասենյակում կատարված աշխատանքի ազդեցությունը խորացնելու համար կարելի է օգտագործել

հեքիաթների տարբեր կերպարների պլաստիլինե մոդելավորման, անգամ դրանցով թատրոնի բեմադրման մեթոդները:

Կարևոր է հաշվի առնել, որ գունային ընկալումը ձևավորելիս անհրաժեշտ է հաշվի առնել երեխաների տարիքային հատկությունները, ուստի առաջադրանքների մեծ մասը պետք է իրականացվի խաղային կամ խաղային առաջադրանքների տեսքով:

Երեխայի գեղարվեստական-ստեղծագործական գործունեության երեք հիմնական փուլ կա. Առաջինը գաղափարի առաջացումն է, զարգացումը, գիտակցումն ու ձևավորումը: Որքան մեծ են երեխաները, որքան հարուստ է նրանց տեսողական գործունեության փորձը, այնքան ավելի կայուն է դառնում նրանց հայեցակարգը: Միևնույն ժամանակ, երեխայի նախաձեռնությունը դրսևորվում է ոչ միայն ապագա աշխատանքի թեմայի և սյուժեի ձևավորման, այլև մանկավարժական գործընթացի այլ մասնակիցների թեմաների ակտիվ քննարկման տեսքով: Երկրորդ փուլը կերպարի ստեղծման գործընթացն է: Առաջադրանքի թեման ոչ միայն չի գրկում երեխային ստեղծագործական նախաձեռնություն ցուցաբերելու հնարավորությունից, այլև ձևավորում է նրա երևակայությունը:

Երրորդ փուլը՝ արդյունքների վերլուծությունը, սերտորեն կապված է նախորդ երկու փուլերի հետ, սա դրանց տրամաբանական շարունակությունն ու ավարտն է: Երեխաների ստեղծագործական արտադրանքի դիտումն ու վերլուծությունն իրականացվում է նրանց առավելագույն ակտիվությամբ, ինչը թույլ է տալիս նախադպրոցականներին ավելի լիարժեք ընկալել սեփական գործունեության արդյունքը: Այսպիսով, երեխան ինքը պետք է հասկանա, գիտակցի, արձանագրի, որ իր կատարած ստեղծագործական գործողությունը, իր ստեղծած գործը իսկական գլուխգործոց է: Որ նա կարողացավ ոչ միայն հասկանալ, այլև իրականում պատկերել թեման, այն միտքը, որը նա կցանկանար ներդնել իր ստեղծագործության մեջ:

**3. Ինքնուրույն մտածողության զարգացմանը նպաստակաուղղված
ստեղծագործական գործունեության տեսակները ավագ
նախադպրոցական տարիքում**

Ավագ նախադպրոցականների ստեղծագործական գործունեության առաջին փուլում մի շարք բաղադրիչներ՝ խոսք, խաղ, օգնում են ստեղծել պատկեր: Աստիճանաբար երեխաները ձեռք են բերում առարկայի ձևը փոխանցելու ունակություն: Այս առումով ասոցիատիվ կերպարը վերածվում է միտումնավորի: Երեխան սկսում է հասկանալ, որ մոդելավորման մեջ հնարավոր է փոխանցել առարկաների պատկերներ, որոշ երևույթներ, բայց նա ցանկություն ունի արտահայտելու իր վերաբերմունքը դրանց նկատմամբ:

Մոդելավորման գործընթացում երեխայի ձեռքում կավի կամ ծեփամածիկի մի կտոր ձեռք է բերում որոշակի առարկայի դեր. նա կարող է ձեռքով թփթփացնել, մատով սեղմել, պտտել սեղանի շուրջ, բզզալ, մեքենա պատկերել, ինքնաթիռ. Ուստի մոդելավորման մեջ գլխավորը ձևի ընկալումն է, մինչդեռ նկարչության մեջ երեխան առաջին հերթին տեսնում է գիծ, գունային կետ:

Մոդելավորումը լայն հնարավորություններ է տալիս երեխաների ստեղծագործական գործունեության զարգացման համար: Սա բացատրվում է նրանով, որ մոդելավորման առանձնահատկությունը պահանջում է մի կողմից

ստեղծագործական գործունեություն, մտքի մշտական աշխատանք, երևակայություն, անկախություն, նախաձեռնողականություն: Մյուս կողմից, մոդելավորումը բնութագրվում է ընդգծված գեղագիտական կողմնորոշմամբ (և ձևով և բովանդակությամբ)⁴:

Խոսելով մոդելավորման մասին՝ մենք նկատի ունենք տեսողական գործունեություն, որի ընթացքում երեխաները պատկերում են իրենց շրջապատող իրականության առարկաները, կավից կամ պլաստիլինի միջոցով ստեղծում տարրական քանդակ:

Կավի կամ պլաստիլինի հետ աշխատելիս երեխան գեղագիտական հաճույք է ստանում դրանց պլաստիկությունից, ծավալից, այն ձևերից, որոնք ստացվում են մոդելավորման գործընթացում:

Միաժամանակ երեխան գիտակցում է կավի և պլաստիլինի տարբեր հատկությունները, ծանոթանում առարկաների եռաչափ ձևին, կառուցվածքին և համամասնություններին, զարգացնում է ձեռքի և աչքի շարժման ճշգրտությունը, ձևավորվում են կառուցողական կարողություններ: Եթե այս տեսակի գործունեությունը ճիշտ է դրված, ապա մոդելավորումը կարող է դառնալ երեխաների սիրելի զբաղմունքը:

⁴ Халезова Н.Б., Курочкина Н.А., Пантюхина Г.В. Лепка в детском саду. М.: Просвещение, 1986, с.103.

Երեխաների ստեղծագործական երևակայությունը զարգացնելու արդյունավետ մեթոդ է տվյալ պահին (սովորաբար մեկ կամ երկու դաս) լրացնել մի շարք տարբերակներ՝ կոնյուգիցիաների էսքիզներ մեկ թեմայով, մեկ այուժեի վրա: Մանկավարժական պրակտիկան համոզում է, որ այս մեթոդը կարող է հաջողությամբ կիրառվել որպես ստեղծագործական երևակայություն զարգացնելու միջոց:

Ստեղծագործական երևակայության զարգացումն անքակտելիորեն կապված է տեսողական հիշողության զարգացման հետ, և տեսողական ստեղծագործության պայմաններում այս երկու գործընթացները միաձուլվում են գեղարվեստական կերպար ստեղծելու մեկ գործընթացի մեջ:

Տեսողական գործունեությունը կարող է ստեղծագործական բնույթ ձեռք բերել միայն այն ժամանակ, երբ երեխաների մոտ ձևավորվում է գեղագիտական ընկալում, երբ նրանք տիրապետում են կերպար ստեղծելու համար անհրաժեշտ

հմտություններին և կարողություններին⁵:

Եթե երեխային սովորեցնում ենք արտահայտել իր զգացմունքները կերպարվեստի միջոցով, նա բացվում է: Նա ունի գեղեցկության զգացում, որն ուղղակի անհրաժեշտ է ներդաշնակ անհատականության զարգացման համար:

Նկարչություն բանբակյա փայտիկների միջոցով.

⁵ Сакулина Н.П., Комарова Т.С. Методика обучения изобразительной деятельности и конструированию. М., Просвещение, 1979, с.117

Բամբակյա փայտիկները կարող են օգտագործվել ոչ միայն իրենց բուն նպատակի համար, այլ նաև նկարելու հրաշալի միջոց են: Այսպիսի աշխատանքը հնարավորություն է տալիս ստեղծագործական գործունեության ընթացքում զարգացնել երեխաների երևակայությունը, ինքնուրույնությունն ու ստեղծագործականությունը: **Երեխաներին հանձնարարված էր բամբակյա փայտիկները թաթախել գուաշի մեջ և հետքը թողնել թղթի վրա :**

Բամբակյա շվաբրերով նկարելը կարելի է անվանել պուանտիլիզմի տեսակներից մեկը: Պոիինտիլիզմը գեղանկարչության յուրահատուկ միտում է, որը ֆրանսերեն նշանակում է «կետերով գրել»⁶:

Այսպիսի աշխատանքը.

- ✓ զարգացնում է նուրբ մոտորիկան,
- ✓ սովորեցնում է համառություն և հանգստություն,
- ✓ օգնում է ամրապնդել ձեռքը գրել սովորելու համար,
- ✓ օգնում է արտահայտել զգացմունքները,
- ✓ զարգացնում է երևակայությունը,

⁶ Сакулина Н.П., Նշվ. աշխ., էջ 58.

- ✓ զարգացնում է ստեղծագործական ունակությունները,
- ✓ զարգացնում է անհատականությունը:

Նկարչության այս ոչ ավանդական ուղղությունը ավագ նախադպրոցական տարիքի համար ինքնարտահայտման և անհատականության դրսևորման հիանալի միջոց է:

Մեթոդի էությունը. գծանկարը կիրառվում է հարթ մակերեսի վրա, տեղափոխվում մաքուր թղթի վրա, բամբակյա ձողիկներով: Ստացվում է այնպիսի

տպավորություն, որը նման է ամպերի, բլուրների, ծառերի ճյուղերի, ջրիմուռների ուրվագծերին: Գույների տարբեր խտությունը տարբեր էֆեկտ է ստեղծում: Հետաքրքիր արդյունք է գծագրության համար հյուսվածքային թղթի օգտագործումը, որին հաջորդում է հարթ թերթիկի փոխանցումը: Ստացված աշխատանքները միշտ անկրկնելի և յուրահատուկ են, ցանկության դեպքում կարելի է նաև լրացնել դետալներով՝ ստանալով ծանոթ առարկա:

Նկարչության այս տեսակն օգտակար է երևակայության զարգացման, մեզ շրջապատող աշխարհի մասին պատկերացումների ընդլայնման, ստեղծագործական կարողությունների և երևակայության զարգացման, աշխատանքում անկախության և ինքնուրույնության դաստիարակության համար:

Նկարչություն տարաբնույթ նյութերով:

Այս մեթոդի համար կարելի է օգտագործել աղ, ավազ կամ ցանկացած տեսակի հացահատիկ: Նկարչությունը տեղի է ունենում փուլերով. Նախ անհրաժեշտ է թղթի վրա նկարել: Այնուհետև, Էմուլսիայով ամրացնել աղը հացահատը կամ նախընտրելի նյութը: Չորացնելուց հետո հեռացնել մնացորդները: Այս մեթոդով կարելի է ստանալ ձմեռային անտառ, հրավառություն, թիթեռներ, ծաղիկներ:

Ճմրթված թղթով կամ կտորով նկարչություն

Այս մեթոդի համար ավելի հարմար է օգտագործել գուաշը: Անհրաժեշտ է մի փոքրիկ թղթի կտոր, որը պետք է ճմրթել: Այնուհետև այս կտորը թաթախել ներկի մեջ (անհրաժեշտության դեպքում գուաշին պետք է ջուր ավելացնել) և քսել թղթին:

Այս կերպ կարելի է ստանալ ճյուղեր, ամպեր, ձյունածածկ եղևնիներ, ծաղկած մարգագետին և այլն:

Գովեստը կարևոր է, նույնիսկ եթե առաջին հայացքից թվում է, թե երեխան չի կատարում առաջադրանքը կամ կատարում է այն հատուկ ձևով:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Վերլուծելով ավագ նախադպրոցական տարիքի երեխաների ստեղծագործական գործունեության զարգացման առանձնահատկությունները՝ նրանց արվեստին ծանոթացնելու միջոցով, պետք է ընդգծել, որ արվեստի գործերի միջոցով երեխաները ոչ միայն ծանոթանում են կյանքի երևույթներին, այլ պատկերացումներ են կազմում գեղեցիկի, ներդաշնակի մասին: Այսինքն, սովորում են Էսթետիկորեն տիրապետել կյանքին: Նախադպրոցական տարիքի երեխաները ստանում են իրենց առաջին գեղարվեստական տպավորությունները, ծանոթանում արվեստին, տիրապետում գեղարվեստական գործունեության տարբեր

տեսակների, որոնց մեջ մեծ տեղ է գրավում ժողովրդական կիրառական արվեստին ծանոթությունը:

Երեխայի տեսողական գործունեության նշանակությունը ստեղծագործ անհատականության ձևավորման համար կայանում է նրանում, որ երեխաների տեսողական գործունեությունը՝ որպես մեծահասակների գործունեության պատկեր, պարունակում է սերունդների սոցիալ-պատմական փորձը: Առանց մեծահասակների օգնության երեխան չի կարող դա սովորել: Հենց չափահասն է այս փորձառության կրողն ու դրա փոխանցողը: Այս փորձը յուրացնելով՝ երեխան զարգանում է:

Բացի այդ, ընկալման համակարգերից յուրաքանչյուրի գործունեության և դրանց փոխհարաբերությունների տարբերությունները հասկանալը լավ հիմք է բազմաթիվ ստեղծագործական գործընթացների բացահայտման համար:

Այս ամենը հուշում է, որ արվեստի որոշակի տեսակի ուսուցումն անհնար է առանց ստեղծագործական գործունեություն առաջացնող և զարգացնող մտավոր մեխանիզմները հասկանալու:

Միաժամանակ պետք է նշել, որ արվեստի դրական ազդեցությունն անհնար է առանց ճիշտ մատուցման: Նույնիսկ ոչ ավանդական նկարչության տեխնիկայի ուսուցումը ենթադրում է ստեղծագործական հնարավորություններ. միայն երեխայի կողմից գործելու որոշակի ազատությամբ և ուսուցչի հետ նրա հավասար ստեղծագործությամբ:

Այսպիսով, ակնհայտ է ոչ ավանդական նկարչության ազդեցությունը երեխայի ստեղծագործական կարողությունների, անհատական հակումների ու ինքնարտահայտման բացահայտման ուղղությամբ:

Այն լայն հնարավորություն է տալիս նախադպրոցական տարիքի երեխային ստեղծել արժեք, ստեղծագործել, մտածել ինքնուրույն, արդեն իր մտապատկերում հեքիաթի մուլտֆիլմի կամ այլ ազդեցությամբ եղած կերպարին ավելացնել սեփական պատկերացումը, ինչն անխոս անգնահատելի է նրա մտածական ու երևակայական կարողությունները զարգացնելու ուղղությամբ:

Ուստի, առաջարկում ենք, թեմատիկ պարապմունքները հաճախ իրականացնել միջառարկայական ինտեգրման միջոցով՝ կապելով այն

կերպարվեստի տարբեր ճյուղերի ու երաժշտության հետ: Իմ մանկավարժական փորձից ելնելով կարող եմ ասել, որ սա բարձրացնում է նյութի յուրացման արդյունավետությունը, թեման դարձնում է ավելի տպավորիչ, գիտելիքի ստեղծման գործընթացն՝ ավելի առարկայական ու երեխայակենտրոն:

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте. - СПб.: Союз, 2015.

2. Программно-методические материалы: Изобразительное искусство. Начальная школа /Сост. В.С. Кузин, В.И. Сиротин. - 2-е изд., стереотип. - М., Дрофа, 2000.
3. Пискулина С.С. Играем с лоскутом// Начальная школа. - №3, 2012, с. 58.
4. Сакулина Н.П., Комарова Т.С. Методика обучения изобразительной деятельности и конструированию. М., Просвещение, 1979
5. Халезова Н.Б., Курочкина Н.А., Пантюхина Г.В. Лепка в детском саду. М.: Просвещение, 1986.